

جنگل و رسانه

پیمان یوسفی
مدیر کل دفتر جنگل‌های خارج از شمال

با مدد گرفتن از رسانه‌ها و ابزار رسانه‌ای می‌توان دنیا را متوجه حرکتی کرد یا از دنیا پنهان کرد.
مردم کشورمان و مسئولان، اکثراً جنگل را محل رویش چند درخت یا اتراف گردشگری می‌شناسند به همین دلیل پیام‌های ضروری و نیاز برای حمایت از جنگل و احیای آن را به طور کامل درک نمی‌کنند. در همین رابطه دکتر پیمان یوسفی آذری مقاله‌ای با عنوان جنگل و رسانه نوشته است.

بی‌شک در دنیای امروز، رسانه‌ها و نقش انکارناپذیر آنها در هدایت افکار عمومی به یکی از بزرگترین و مهمترین عوامل بازیگری و مهمترین بازیگران تاثیرگذار در معادلات کنونی جهان تبدیل شده است.

در حوزه جنگل نگاه به رسانه و بررسی ارتباط و پیوند دو بخش وارد مرحله‌ی جدیدی شده است و می‌رود تا جای خود را به عنوان یکی از سیاست‌های استراتژیک در حوزه مدیریت جنگل‌ها باز کند. هم‌اکنون در کشور آلمان رشته جدیدی با عنوان دکتری جنگل و رسانه در مقطع PH.D وجود دارد که در حال تربیت دانشجویان است. بخش جنگل همواره شاهد انباشتگی اطلاعات و دانش جدید است؛ اما اگر این اطلاعات و دانش به مردم و مسوولین ذی‌ربط منتقل نشود، در واقع عملاً کارکردی نخواهد داشت.

با توجه به این که یکی از بزرگترین چالش‌های پیش روی جنگل‌ها در حوزه تخریب، عدم آگاهی مسوولین و سیاست‌گذاران و تصمیم‌سازان بخش‌های عمرانی و خدماتی می‌باشد؛ لزوم فرهنگ‌سازی و اطلاع‌رسانی مداوم و مستمر، تضمین‌کننده ارتقای فرهنگ عمومی و حفاظت خواهد بود.

اخیراً در کنفرانسی در کشور اتریش که توسط UFRO برگزار گردید، راه‌های چگونگی انتقال دانش و اطلاعات تولیدشده توسط دانشمندان و صاحب‌نظران و متخصصان به سمت سیاست‌گذاران و تصمیم‌سازان مورد بحث جدی قرار گرفت. استفاده از ابزارهای رسانه‌ای مخصوصاً ابزارهای رسانه‌ای نوین مانند اینترنت به عنوان یکی از مهمترین نموده‌های عینی انتقالی مورد تاکید قرار گرفت. به نظر می‌رسد که حلقه‌ی ارتباط بین متخصصان و دانشمندان جنگل با سیاست‌گذاران و تصمیم‌سازان ملی هر کشور بسیار ضعیف و یا حتی گسسته می‌باشد. یافتن حلقه‌های مناسبی که برقراری مسیر و جریان اطلاعات تولیدشده به طرف سیاست‌گذاران و تصمیم‌سازان و حتی افکار عمومی و مردم عادی را تضمین کند، به عنوان یک اصل مهم و حیاتی است و تنها رسانه است که می‌تواند این جای خالی را پر کند.

رسانه‌های عمومی ارزان‌ترین، سریع‌ترین و مطمئن‌ترین راه انتقال

داده‌های تولیدشده در بخش به صورت شفاف در یک جریان سریع می‌باشند. آنچه که در این نوشتار سعی در پرداختن به آن دارم، نقش رسانه‌های مختلف جمعی از جمله روزنامه‌ها، وب‌سایت‌ها، تلویزیون و رادیو می‌باشد که به صورت مستمر و روزانه در دسترس سریع و آسان در سطوح مختلف مردم جامعه از سیاست‌گذاران و تصمیم‌سازان گرفته تا مردم عمومی و عادی می‌باشد.

نقش کتاب اگر چه انکارناپذیر است؛ ولی چون ناظر بر امری تخصصی بوده و معمولاً توسط محققان و دانشجویان متخصص رشته جنگل و منابع طبیعی مطالعه می‌شود، از شمول این نوشتار خارج است و نیازمند مجال دیگری.

امروزه نمونه‌های عینی همکاری بین بخش جنگل و رسانه در انتقال اطلاعات به روز شده به مردم و حساس‌سازی افکار عمومی در کشورمان مشهود است. جنگل ابر و جنگل دنا که توسط دستگاه‌های مخرب اکوسیستم در حال تخریب بودند؛ با اطلاع‌رسانی به موقع و مستمر رسانه‌های عمومی متوقف شدند. این در حالی است که دستگاه متولی جنگل، تنها و بدون کمک گرفتن از رسانه‌های حساسی مثل تلویزیون و روزنامه از عهده مقابله با این تخریب برنمی‌آید.

بر کسی پوشیده نیست که در کشورهای در حال توسعه و به اصطلاح جهان سومی، دستگاه‌های مسوول حفظ جنگل‌ها که متاثر از سیاست‌گذاران و تصمیم‌سازان می‌باشند، با فشار سنگین سیاسی، از انجام اعمال و وظایف قانونی خود در حد کمال باز مانده‌اند. نمونه‌های عینی آن در استان‌های مختلف کشور به کرات مشاهده شده است که به تبع خواست مسوولین سیاسی و اجرایی استان، مدیران کل محیط زیست و منابع طبیعی کشور تن به واگذاری‌های مختلف و چشم‌پوشی از تخریب جنگل داده‌اند.

موارد بسیار زیادی وجود دارد که در صورت امتناع و ایستادگی، مدیران بخش حفاظت از جنگل معزول گشته و از سمت خود برکنار شده‌اند. چنین دیدگاهی در کشورهای در حال توسعه از دو امر ناشی می‌شود: اولین و مهم‌ترین فاکتور عدم وجود آگاهی و آموزش‌های کافی در بخش محیط زیست و جنگل در سطوح مختلف جامعه است. دومین مورد عدم اولویت و ضمانت اجرایی در سیاست‌های کلان کشوری در بحث جنگل است.

در هر دو مورد فوق می‌توان با تلفیق جنگل و رسانه امیدوار بود که بتوان تا حدودی در ارتقاء فرهنگ جامعه در خصوص جنگل و ارتقاء دید مسوولان ارشد جامعه در اولویت‌گذاری به بخش جنگل به پیشرفت‌هایی دست یافت.

از این منظر به کار گرفتن یک استراتژی مشخص کوتاه‌مدت و بلندمدت در بخش جنگل برای همکاری مداوم و مستمر با بخش رسانه کشور ضروری و غیرقابل انکار است.